استفتائات جدید (تیر ماه) – 3 /تیر/ 1403

تصرف در مشاعات آپارتمانی

سؤال1: در قوانین آپارتمان نشینی و تصرف در مشاعات، قانون در برخی از موارد، هرگونه تصرفی را منوط به رای اکثریت نموده است ؛ ولو اقلیت ناراضی باشند. با توجه به قانون نامبرده، در جایی که تصرف در مشاعات موجب رفع خسارت شود مثلا ایزوگام پشت بام خراب شده و برخی به خصوص طبقات پایین حاضر به تعمیر نیستند، آیا رضایت آنها شرط است؟ آیا مبلغ خسارت را هم می شود از اقلیت ناراضی به نسبت دریافت کرد؟ همچنین در جایی که تصرف موجب خسارت نیست ؛ ولی ارزش کالای مشاع را بالا می برد مثل نمای ساختمان و گذاشتن راه پله و آسانسور و اکثریت راضی به آن هستند، آیا مخالفت اقلیت تاثیر دارد؟ آیا می شود مبلغ هزینه را به نسبت از اقلیت گرفت؟

جواب: اگر قانونی در این زمینه بوده یا شرطی وجود داشته باشد که این تصرفات مطابق آن مجاز باشد، عدم رضایت دیگران تأثیری ندارد و این تصرفات جایز است ؛ در غیر این صورت رضایت همه مالکان شرط است.

رعایت نکردن نوبت

سؤال2: آیا رعایت نکردن نوبت و حق تقدم دیگران در صف نانوایی یا معاینه پزشکی و امثال آن، حرام است؟

جواب: اگر ظلم در حق دیگران محسوب شود، حرام است.

نگاه به زنان غیر مسلمان

سؤال3: آیا نگاه به زنان غیر مسلمان در کشورهای خارجی با توجه به وضعیت پوشش آنها، اشکال دارد؟

جواب: نگاه به زنان غیر مسلمان (بدون لذت و خوف وقوع در حرام) اشکال ندارد اما بنابر احتیاط واجب نباید به مواضعی نگاه کند که به طور معمول آن را می پوشانند.

وضو با وجود درد چشم

سؤال4: به دلیل عمل چشم، رساندن آب به آن ضرر دارد و برداشتن جبیره (پانسمان روی آن) نیز ممکن نیست، چگونه باید وضو گرفت؟

جواب: بقیه صورت را از بالا به پایین بشوئید و روی جبیرۀ چشم را به نیت وضو، دستِ تر بکشید و احتیاطاً تیمم نیز انجام دهید.

انجام غسل با دستمال خیس

سؤال5: آیا با دستمال خیس یا ابر اسفنجی می توان غسل کرد؟

جواب: در غسل، عضو باید شسته شود، اگر آب دستمال یا ابر اسفنجی به مقداری باشد که شستن صدق کند، اشکال ندارد.

وضو با وجود مانع

سؤال6: اگر خانمی از لاکِ ناخن استفاده کند که پاک کردن آن برای وضو و غسل مشکل است ؛ آیا می تواند وضو و غسل جبیره ای انجام دهد یا تیمم کند؟

جواب: در اعضای وضو یا غسل نباید عمداً و بدون ضرورت مانعی ایجاد کرد و اگر چنین کند و مانع را برطرف نکند، گناه کرده است و باید علاوه بر وضو یا غسل جبیره، تیمّم نیز انجام دهد و بعد از برداشتن مانع بنا بر احتیاط واجب، قضای نمازها را نیز بخواند. در ضمن آنچه عرفاً زینت محسوب می‌شود باید از نامحرم پوشانده شود.

نماز خواندن با لباس عکس دار

سؤال7: آیا نماز خواندن با لباس هایی که روی آن نقش انسان یا حیوان قرار گرفته است ولی در زیر لباسی دیگر پوشیده شده، جایز است؟

جواب: جایز است، هرچند کراهت دارد.

صندوق قرض الحسنه طلا

سؤال8: صندوق قرض الحسنه ای داریم که هر ماه همهٔ اعضای صندوق، وجه نقد معادل طلا (به عنوان مثال یک گرم یا نیم گرم طلا) می پردازند و مجموع مبالغ جمع شده، به فردی که از طریق قرعه کشی انتخاب شده است، قرض داده می شود ؛ معیار مبلغ قسط هر ماه نیز، ارزش گرم طلا در تاریخ مشخص است (مثلا ارزش یک‌گرم طلا در 15 هر ماه) ؛ آیا این نوع کارکرد در صندوق قرض الحسنه از نظر فقه و شرع مشکل دارد؟

جواب: اگر قرض مذکور، در قالب پول محقق شود (هر چند معادل قیمت طلا) برای پس گرفتن آن مبلغ، صرفا می توانند شرط کنند که علاوه بر اصل مبلغ، مقدار تورم (کاهش ارزش پول) را هم باید پس بدهد و شرط بیش از آن جایز نیست. اما اگر قرض، در قالب طلا محقق شود (هر چند به این صورت که عین طلا قرض داده شود و قرض گیرنده در همان جلسه طلا را به پول نقد تبدیل کند یا به قرض گیرنده وکالت بدهند که طلا از طرف قرض دهندگان بخرد و بعد طلا را به عنوان قرض بردارد)، در وقت پس دادن می توان طلا یا با توافق طرفین، قیمت روز طلا را از قرض گیرنده مطالبه کرد.

پس گرفتن هدیه بعد از سال خمسی

سؤال9: شخصی با قصد جدی به دیگری هدیه ای داده است اما بعد از سال خمسی، پشیمان می شود و آن را پس می گیرد ؛ آیا باید خمس آن هدیه را بدهد؟

جواب: اگر هدیه را با درآمد بین سال تهیه کرده، به محض پس گرفتن باید خمس آن را بدهد.

وظیفه مکلف در قبال نمازهای قضا

سؤال10: فردی نمی داند که از زمان بلوغ خود چه تعداد نماز قضا بر عهده دارد و به دلیل داشتن وسواس، تعداد زیادی را در نظر می گیرد و همین باعث شده که اصلاً برای خواندن نماز قضا اقدام نکند، تکلیف او چیست؟

جواب: می تواند به انجام تعداد نمازی که یقین دارد قضا شده، اکتفا کند و نسبت به تعداد مشکوک، وظیفه ای ندارد.

هدیه تمام اموال به یکی از فرزندان

سؤال11: آیا شخص می تواند همه اموال خود را به یکی از فرزندانش هبه کرده و بقیه را از آن محروم کند؟

جواب: اگر موجب فتنه و اختلاف بین فرزندان شود، جایز نیست.

دریافت قیمت روز در معامله نسیه

سؤال12: من مغازه دار هستم و برخی از مشتریان آشنا که از مغازه ام جنس می خرند، در دفتر یادداشت می کنم ولی زمان پرداخت پول آن را مشخص نمی کنیم ؛ آیا من می توانم بهای جنس فروخته شده را هنگام تسویه، به قیمت روز از مشتری دریافت کنم؟

جواب: اگر معامله به صورت نقد و با تعیین قیمت، انجام شود و مشتری برای پرداخت قیمت مهلت بگیرد، دریافت بهای جنس به قیمت روز جایز نیست ولی فروشنده می تواند از خریدار، جبران کاهش ارزش پول را مطالبه کند مگر در مواردی که شرط شده باشد (ولو به نحو ارتکازی) که همان مبلغ تعیین شده پرداخت شود ؛ اما اگر معامله به صورت نسیه انجام شود، چون زمان پرداخت مشخص نشده، معامله باطل است.